بەو ڕێیانەدا تێپەڕیم
لەو کانییانەم خواردەوە

نەژاد عزیز سورمێ

«منداڵێک ڕادەبرد مۆمێکی بەدەستەوە بوو. لێم پرسی ئەم ڕوناهی‌یە لە کوێوە دێ؟
منداڵەکە مۆمەکەی کوژاندەوەو وتی: ئێستا تۆ پێم بڵێ ڕوناهی‌یەکە بۆ کوێ چوو
تا منیش پێت بڵێم لە کوێوە هات..

حەسەنی بەسرایی»

(1)

* فڕین لە نەغمەی مۆسیقادا ون دەبێ
تارمایی مانگ لە ڕەنگی سوور
سوور
سوور
سوور

* بە چاوت ڕا دەزانم
هێشتا گەلاوێژ نەبزووتووە
منیش وەک تۆ
مەملەکەتی خۆم ون کردووە
ڕۆشناییان بەنوێژی نیوەڕۆ
لێ دزیوم
بە چاوت ڕادەزانم
سپێدەیەکی سپی بەڕێوەیە
سپی
سپی
سپی..

* هەورم بە وشکی نەدیبوو
ئەو پیتانەی بە کێڵگەکانم داکردبوون
بەشێکم لە شەو
بەشەکەی دیم لە گزنگی بەیان خواستبوون
زەرد
زەرد
زەرد

* پەپوولە لە زمانی خەون ناگەن
(ڕووباری گریان)
سەرچاوەی لە پایزەوە نەگرتووە
ئەمجارەش بۆنی سەوزایی
لە خەو ڕایچڵەکاندم...
سەوز
سەوز
سەوز

(2)

تەنیایی، گوڵی گەشی داری فەنا
ڕۆژنامەو بڵاوکراوەو
ڕادیۆو تەلەفزیۆن و سایتەکان
لێی دەترسن
خۆیانی لێ دەپارێزن..
کەچی ئەو لە شێوەی ژنێکی ڕادیکاڵ
بە چاوی بەزەییەوە لێیان دەڕوانێ..

(3)

کۆتر بە ناوی ئاشتییەوە فڕێنرا بوون
چیا لە ئامێزیان دەگرتن، لایلایەیان بۆ دەکردن
بەڵام بەفر خۆی لێ نەکردن بە خاوەن
ڕووی نەدانێ
کۆترەکان ئێستاش چاوەڕوانن
بەفر سلاوێکیان لێ بکا..

(4)

ئەو مردووانە
بۆچی دەستیان لە گۆڕ دەرهاتووە؟
ئەو هیوایە شێتە
چییەتی بەو سەرماوسۆڵە
لە شەقامی شاعیراندا
سەرگەردان، ئەستیران کۆدەکاتەوە
کە هێشتا تاریک دانەهاتووە

ئەم دنیایە بۆ نووستووە؟

تێبینی- وەڵامەکان بۆ ئیمێلە هاکراوەکان دەنێردرێن

(5)

ڕێگا دوور بوو، جێژوان خاڵی
من بەمەوسمی چاوی تۆ
بینایم ڕوون دەبووەوە..
موریدی خانەقای تۆم من
گرفتاری لالەزاری گوڵڕەنگی
حوجرەی بە دەنگ و سەدای تۆم

(6)

سەرە بێباکە مژوولەکان
خلۆر دەبنەوە
لەو دیو مینای پەنجەرەکانەوە دەبینرێن
ئەو شەقامە تاریکانە
ئەو دیوارە تاریکانە
ئەو شارە تاریکانە
چیت بە بیر دێننەوە..؟
گۆرانی بێدەنگی چیت بە بیر دێنێتەوە؟
من هەر ئەو (من)ـەم
نەمهێشت گەڵا شەرمنەکان هەڵبوەرێن..

(7)

ئێوارەی ئەبەدیەت
شوێنپێی لەرزۆک
ڕووباری بەخوڕ
هەموویان لێرەدا، بەبەرسێبەری نووکی
ئەو قەڵەمە باڵانوێنانەدا تێپەڕین.

(8)

ڕوخساری ماندووتم
لە ئاوێنەدا بینی
ویستم بڵێم
ناتوانم ئەوەی لە دڵمە بیشارمەوە
پێم بڵێ پرسیارەکانت چی لێ کردن.. بۆ کوێت بردن؟

پێم بڵێ من کێم؟

(9)

ئێمە لە کوێین؟
ئەو شانۆگەرییە بۆچی ئەوەندەمان ماندوو دەکا؟
تاومان بۆ بەخۆشەویستی ئەم ڕۆژگارە لێ هەڵنایێ؟
چ دەڵێی،
بۆ نایێی لە کۆڵ خۆمانیان بکەینەوە
ئومێد ماوە، ئەویشیان بدەینێ!!

(10)

دەستم لە ئەبەنووس دەچوو
دڵم پێدەکەنی..
دەستم پەشمی تابان بوو
دڵم دەگریا...

(11)

شازادە نهێنی ڕەنگەکانی
لەگەڵ خۆی برد
پێدڤێ ئالآمان ڕەنگی
لە دامێنی چیاکانەوە وەربگرێ
تا هەتا هەتایێ
بزەی کوێستانانی پێوە دیاربێ..

(12)

هێشتا زەردە بەسەرانەوە مابوو
بارانم شایەدە شیرین قەد!
من لە وادەی خۆم دوانەکەوتبووم
تێمهەڵکردبوو
کسپەی جوداییم دەنگی دەگەییە ئاسمانان
بارانم شایەدە
لەوادەی خۆم دوانەکەوتبووم
بە چیت بڕوا پێ بکەم
لە هاتنم بێ خەبەر بووی..؟

(13)
پێکەوەین
کەچی لە یەکتریش جوداین
ڕێگای ئەڤین یەک ڕێگایە شیرین قەد

(14)
پەپوولەیەکی داماو
چ لە دیوارێکی کۆنکریت دەکا
چ لەو خەونە نیگەرانانە دەکا
ژنێکی سپیپۆشی تێدا دەردەکەوێ..؟
پەپوولەیەکی داماو
چ لە زایەڵەی دەنگ و
ئەشکەوتی ترسناکی بێدەنگی دەکا؟
(15)
دەستە ڕەشەکانن
کەمەندان
لە مەزرای دڵەشکاوەکان داوێن
چاوەکان لە ئاست مێژوودا نووقاون
لەوانەیە کۆنەبرین بکولێنەوە
ڕەنگە دیسان شەو دابێتەوە..
(16)
باخچە چاویان لێ ستاندم
ڕووبار فرمێسک
ئێستا سیمام لە پەیکەری مرۆڤێک دەچێ
لە بەهەشتدا تووڕ درابێ..
(17)
لە برادەر زیاتر بوو
باجستێنی خەم
ڕۆیشت...
بێ خواحافیزی ، بێ ڕوخسەت
بێ ئەوەی گۆڤارەکەی دەربچوێنێ
یا پێمان بلێ ئیتر نایەمەوە

تێنەگەیشتم بۆچی
سەفەری بێ گەڕانەوەی
خستە سەرەتای زستان..؟
(18)
جارێکی دی هاتیەوە خەونم
لەخۆشیان نیوەگیان بووم
ئەوە چ چیرۆکێکە کەژێ
چیرۆکی من و تۆ
پەیکی زەمەن نایبڕێ..
(19)
پێشوتاری قەڵەم
بەدخەوی بوو
ڕۆحی ستranان
خەڵتانی بێدەنگیی جۆگەو ڕووباران
شیرین قەد لە من ون نییە
چاوە فێڵاوییەکانی
لەودیوی مینای پەنجەرەوە دەبینم
پێشوتاری قەڵەم
لێرە، لە کانی لەزەتدا ورشە دەدا
(20)
ماهی ئێمە
لە باتی تریفە
پەشم دەبارێنێ..
لەگەڵ میوانداری مەرگیش
لەگەڵ نەخوێندنەوەی مێژوو
لەگەڵ ئاودزبوونی برینان
لەگەڵ بەردەوامی شەو
هێشتا دڵ پەیژەیەکی ئومێدی
پێوە دەمێنێ
من و تۆی پێدا سەرکەوین.

(21)
پایتەختەکانی ئەم سەدەیە
لە هێڵی یەکتربڕو تەریب دەچن
بێ سەرەتا.. بێ دیماهی
پایتەختەکان گوندی گەورەن
بەڵام هێلکەی بچووک دەکەن
(22)
ئەو ئاوازو گۆرانییانە
کێ شکاندنی
کێ بوو بە زەبری ستەم
قەرەجە چاوکاڵەکانی
لەگەڵ دنیای ماسکداری ئێمەدا
تێکەڵ کردو تارمایی دواندن
کێ بوو؟
ڕازەکانی بردن؟
نەوا..
نەوا..
نەوا..

بۆ کێ؟
(23)
کە پێویستیمان بە لێفەشڕێک و نانێک هەبوو
ئەوان بروسکەیان دەنارد..
وەک گۆزەیەکی شکاو لە مەیدانی شەڕەکانیاندا
بەجێیان دەهێشتین..
ئاهەنگیان لە گەڕەکی کەڕان پێ دەگێڕاین..
کەچی ژیان..
ئا ئا ژیان..
ئەوەتا بە پیرمانەوە دێ
ئێمەین خۆمانی لێ لادەدەین

(24)

پەتای ئادەمی
کە ئێستا بووە بە مۆد
دیواریان بە خانووانەوە
پەنجەرەیان بە دیوارانەوە
شووشەیان بە پەنجەرانەوە نەهێشت
بەم جۆرە
چیرۆکی ئەمشەویشمان لێرەدا تەواوبوو..

(25)

پاسەوانی ڕێگا بوو
هێللانەکانی تێک دابوون
لەو ساوە تەرزە لە شکارتەکانمان دەدا
لەو ساوە پیلمان لەگەڵ برسییەتی دا تێکهەڵکێشاوە

(26)

ڕەنگەکان لە کوێدا خۆیان بنوێنن
کە هەموو شەڕو پشێوی دنیا
لەسەر دەنکە ڤیاگرایەک بێ..

(27)

بەداخەوە باران مابوو
ئەویش ئێستا
لە پرۆسەیەکی ڕسکاودا
جاسووسی بەسەر هەورەوە دەکا
دەڵێن باران هەموو نهێنییەکانی درکاندووە
بۆیە هەور تووڕە بووە
وەک دەبینی ماوەیەکە
هیچ کارێکی پێ ناسپێردرێ

(28)

کە ڕۆیشتی پرچت تا تا
سیمات بروسکەی دەهاوێشتن..
نازانم چۆن لەژێر ئەو هەموو ماسکانە ماندوو نەبووی..

(29)
دنیا لەژێر باڵی (جیهانایەتی) دا نووستووە
کێڵگەکانی نێرگس
ڕەنجی فەرهاد دەدەن
لەو لاوە
لە پەنای دێرێک دا
کە دەنگی گیان و
گیانی دەنگی پۆشیوە
مرۆڤێکی سادە
بەدڵی شکاوەوە
لاوکی بەسەرچوو دەچڕێ
(30)
حەوشەمان بۆنی شەوبۆی لێ دێ
هەر دڵەو پەیکانێکی بۆ دێ
هەر چاوەو گڕ دەبارێنێ
ئاوازی کپ
دەفری بەتاڵ پڕ ناکا
ئیتر لێرەبەدوا سێو لە ئەفسانان دێتە دەرێ
بە کلیکێک پێ دەگا..
بە کلیکێک دەکڕدرێ
بە کلیکێک دەفرۆشرێ
دوور نییە بە کلیکێکیش بخورێ..
بژی (جیهانایەتی)
کانگەی تەمبەڵی و
کۆڵەواری و تەنپەروەری..
(31)
سرووتی خاکەڕایی
خەمی نادیار
خۆری سپی پات
وا پێک نەهاتبووین برالە
منداڵیی گەردوون

به گورگان بسپێرین..

(32)

ئای زەوی خۆزگە ئەوەندە بچووک نەبای
ناچارم بکەی
سینگم بکەم بە چیمەن
چاوم بە هێلانەی مەلان
درەخت لەسەر باڵەکانم بڕوێنم

(33)

پەری لە هەوران دەرکەوتن
باس لەوەختێک دەکەم
بەیانیی نەدابوو
هێشتا ئاگری شوانان
بە بنارانەوە دیاربوو
شەوگەڕ نەهاتبوونەوە
پەری لە هەوران دەرکەوتن
لە کاتێکی وادا
تۆ بڵێی پەری بۆ لە هەوران دەرکەوتبن ؟

(34)

ژنێک بۆ غەریبی خۆی دەفی لێ دەدا
گەڵای داران
سەرەتاتکێیان لەگەڵدا دەکرد
ژنێک
لە کانگەی نوورەوە هاتبوو
دەفی بۆ غەریبی خۆی لێ دەدا

(35)

ئەودەمەی کولێرەیەک بەدەستەوە دەگرم
دەزانم دنیا دەهێنێ
گۆرانی بۆ بچڕی

(36)

گریان دڵیان
خستیە سندووقی دەنگدانەوە
بیرت لێ کردۆتەوە
بە چ زمانێک لەگەڵ پرسیاران بئاخڤێی
یاخود چییان پێ بڵێی.. ؟

(37)

چاو و گوێمان
بەسێنی سەربانانەوە بەستراوەتەوە
تکایە پێم بڵێ من کێم؟
لە کوێڕا هاتووم.. بۆ کوێ دەچم؟

(38)

گڕم نەدیبوو لەو شێوە
بێباک، بێ پەروا
بەفری لوتکان بسووتێنێ
ئاوی ڕووباران داغ بکا..

(39)

مەرگ لە چاوەڕوانی ژیاندا
خوێنی لە بەردەڕوا
شارستانیەت و چۆلپەرستی
لەبەر ئاستانەی سەدەی نوێ
دەست لە ناو دەست
پرۆتۆکۆلی نهێنی ئیمزا دەکەن
وێنەی یادگاری دەگرن.

(40)

نەمدەزانی گوڵ لە تەمدا
جوانتر دەردەکەون
نەمدەزانی تریفەی مانگ
لە تانەی چاوان دەچێ..

(41)

لێم دیارە
دەرفەتەکان لە ئەفسانەدا ئالاّون..
لێم دیارە، پیاڵەی بەتاڵم لێ دیارە
چاوی ماندووی تێدا ڕەنگ دەدەنەوە
دەنگی گیراوی تێدا دەنگ دەدەنەوە
لێم دیارە، شتی دیشم لێ دیارە
لێ مومێکی بەر با چی لەدەست دێ؟
لەوەی بەدەر
یەخەی خۆی لە تاریکیدا دادڕێ

(42)

ڕۆژگارمان
ڕۆژگاری دووپشکانە
چرپە دەخوێننەوە
سەوڵ لە خەیاڵ دەدەن
ڕازێک.. نهێنییەک
لە ڕۆژگاری دووپشکاندا نەماوە..

(43)

فرمێسک نووستبوو
چاو بێدار
لەو دیو سۆزی سۆمادا
ژنێک سەمای
لەبەر ئاوازی هەتاو و سێبەردا دەکرد
فرمێسک نووستبوو
ژنێک لەبەر ڕوناهی دا دەلەیزی..

(44)

تارمایی ڕێیان
لە هەور
لە با
لە خەونان گرتووە
تارمایی گەیشتنە ئاسمانی خەرەندان ..

(45)
ڕەشەبا نەبووایە
درەخت بەلادا نەدەچوون
ڕەشەبا نەبووایە
چاوی تۆ
بەو ئێوارە ئەرخەوانییە تەرزیان نەداوێشت
ڕەشەبا نەبووایە..

(46)
مێژووی شۆستەکان نانووسنەوە
ئەو ڕەوەزەی لە خەودا بە سەرتدا ڕما
ئەو خەمە نادیارانە بوون
پایزان دەدرەوشانەوە..
ترپەی دڵە هەلاهەلاکان بوون
تەمی سپێدەیەکی زستانی...
فلیمەکە هەر ئەوەندەی لێ مابووەوە
ئەوی دی لێ ڕەشببووەوە..

(47)
دار بەڕوو پەنجەمۆری
بەسەر گوڵاڵەکانی کەنارەوە مابوونەوە
پاسەوانی فەرمانگەی دۆزینەوەی تاوانان
نەیهێشت لە گوڵان نزیک ببمەوە
تۆ پێم بڵێ دڵدارەکەم چاوەڕوانە
من چۆن بێ گوڵ بگەڕێمەوە؟

(48)
بازی کێوییان
بە دووکەڵی پرسیاران گیراوە
ئەستێرە
لە ئاسماندا ڕادەکەن
خەڵکی لە بەهەشتیشدا خۆیان کۆکردۆتەوە
کەس نازانێ چی قەوماوە..

(49)

دەخیل چاکی سەرگردو تەلانان
بەهەور بلّێ
لە قەدەحی پڕیدا ڕێژنەیەک دا بکا
شاعیران وەختی ژوانێ
هیچیان لە بیر نامێنێ.

هەولێر -**2009**